

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és köz-
gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.Előfizetési pénzek és reklamációk
Rónai Frigyes kiadó
címére küldendők.

XXIX. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRITS LAJOS.

20. szám.

Az elhagyott gyermekek gondozása, a városok és a községek.

A városok és községek nagyérdeme foglalkozni azzal a kérdéssel, miképen kellene a községeket mentesíteni attól a tehertől, mely háztartásukra az által hárul, hogy az állami gondozásba vett községekbeli illetőségű gyermekek eltartási és nevelési költségeit ezek 7. életévétől a 15. életév betöltéséig az állami gyermekmenhelyeknek megteríteni tartoznak.

A megoldást egy oly törvényes rendelkezés meghozatalában kellene keresni, mely kimondaná, hogy az 1901. évi VIII. t.-c. 5 §-a terjesztéséig ki a gyermek 15. életévének betöltéséig.

Ma, midőn tapasztalatokban ismét gazdagabbak vagyunk, dacára annak, hogy az államháztartás 1909. évi költségvetésében az állami gyermekvédelem költségei 7.020.675 Kősszeggel szerepelnek, nem tudjuk ma sem a kérdés megoldását szerencsésebb irányban keresni; sőt azoknál az összebogozott társadalmi érdekeknel fogva is, melyek a mai nemzedékre nehezdednek, az eddig hangoztatott kívánalmat csak hangosabban ismételjük, mert a szociális átalakulás, mely közéletünket forrongásban tartja, az elhagyott gyermek érdekeit joggal utalja az állami feladatok közé.

De midőn az elhagyott gyermekeknek jogát az államhoz törvénykönyvünkbe iktattuk, számításba vettük azt a feltevést is, hogy a gyermek sorsának az államra elhárítása az ultima ratio legyen, vagy is, hogy az államot a gyermek érdekében igénybe csak akkor vegyük, ha a gyermek elhagyatottsága valóban bekövetkezett.

Az állam pénztárába adózó társadalomnak igaztalan megterhelhetősége vezetne, ha az állam oly kötelezettséget vállalna el, melynek teljesítése

a családjog és a természetjog alapján a gyermek szülőinek a legszentebb és oly kötelessége, a melynek teljesítésével a saját lelkiismeretüknek is tartoznak.

Ha azokat az utirányokat nyomozzuk, melyek a gyermeket az állami gyermekmenhely kapujához vezetik, tapasztalni fogjuk, hogy a gyermek legtöbb esetben valóban az elhagyatottság taposta nyomon halad. De tapasztalni fogjuk azt is, hogy igen sok esetben a gyermek a család könnyelmű elzüllésének az áldozata és ugyancsak nagyon sok esetben áldozata annak a szabadoosságnak, melyet társadalmi jogrendünk megenged a nemző atyának akkor, midőn elnézi, hogy lelketlen csábításait gondtalan őröze és ha annak következményei vannak, a következmények viselése alól kitérhesen.

A családi élet züllésének sokféle megnyilatkozásával találkozunk. Az atya, hogy bűnös kedvteléseinek élhessen, elüzi az anyát a gyermekeivel együtt. Az atya az iszákosság rabjává lesz, tünyn henyé dologtalanságban tölti napjait s így rendszeren bekövetkezik a nyomor a maga sötét kegyetlenségével. A naponként megújuló munkássztrájkok elvonják a családfőt keresetét, s a megfélemlített munkás, a kire szakszervezete elretentő kényszert gyakorol, kénytelen ölle tett kézzel nézni, a mint zokogó hitves a menhelybe viszi gyermekeit, hogy az állam intézménye azokat befogadja.

A családi élet bomlásának szomorú jelenségeit már számokkal is bizonyítani tudjuk. Így, míg az állami gyermekmenhelyek által felvett gyermekek közül az 1904. évben csak 38,43% volt a házasságban született gyermek, az 1907. évben a házasságban születettek száma 47%-ra emelkedett.

Szomorú és kóros állapotra valló jelenség ez és ma nem is bírjuk megtalálni orvosszerét. Mert alkalmazzunk bármily retorziót szemben a könny-

nyelmű atyával, vagy szemben a családos munkással, a kit a szakszervezetek terrorja akarata vesztett rabbá tett, mindig az ártatlan gyermek fog feljajdulni az alatt az ostorcsapás alatt, mely a lelketlen vagy szerencsétlen atyát éri.

De ha a családi élet bensőségét ennyire megörülő társadalmi jelenségekkel szemben, ma teljesen tanácstalanul állunk, talán nem marad eredménytelen, ha azoknak az okoknak nyomozásához látunk, melyek a gyermeket a priori kizárják a családi kötelékből s homlokára a törvénytelen bélyegét sűtik.

A házasságon kívül született gyermek az anya botlásának minden csapását szenved. Nincs atya, nincs neve, nincs családja. Azelőtt eltartási igénye is alig volt. Ma a helyzet javulóban van és még inkább javul, ha polgári törvénykönyvünk megszületését megérhetjük. Már ma is tapasztalható ez irányban némi haladás. A belügyminiszternek egy rendelete szerint a házasságon kívül született gyermeket az anyának szülői is kötelesek eltartani, mert a gyermek a vérszerinti leszármazás tényénél fogva anyjával és anyjának felmenőivel ép oly vérségi összeköttetésben van, mint a törvényes gyermek.

Kétségtelen, hogy ez a multhoz képes némi haladás; de kétségtelen az is, hogy ez a haladás egyoldalú, mert a gyermeknek nemcsak anyja van, de van atya is. Hol vagy Ádám? Hol az atya?

Miért van, hogy az anya vagy ennek szülei kimerülnek a gyermektartás költségeinek viselésében, a nélkül, hogy az atyát ez érdekelné?

Hogyan lehet megengedni, hogy a szerencsétlen anya testében összetöröppen, lelkében kimerülten a menhelybe hurcolja gyermekét a a menhely felveszi a gyermeket, neveli, eltartja a munkástársadalom költségén, az atya pedig vigau folytatja

Tárca.

A liftben.

Irta: Békessy József.

Rohonczy István, a világjáró magyar mágus még mindig ott állott a szálloda váró termében, holott már rég elolvashatta volna a neki kézbesített leveleket végre azonban mégis megindult a szobája felé, hogy a klubedhez felülködjék.

Csak hogy a klub-ebéd csakhamar kiment az eszéből. Annak a bizonyos levélnek a tartalma minden más gondolatot kizavart az agyából.

Barátjától, Birchától kapta, akit épp egy hónapja, hogy Kairóban elhagyott és aki most arról értesíti, hogy a Kingsley-család is elutazott London felé, de valami 14 napra Párizsban is megpihennek.

— Így lát a tengerpart ismét megüresedett, öregem s ha kedvem tartja, most visszajöhetsz megint — hangzott a baráti rábeszélő szózat. — Különb is bolondság is volt megszökni úgy, mint ahogyan te tetted. Kéress fel 14 nap múlva itt ezen a helyen s még mindig idejében foghatunk hozzá a tervezett kóborlásunkhoz.

Rohonczy összerongolotta a fogait s mikor a liftbe szállt, a szeme is összerángóldott.

Tudta, hogy a Kingsley-család tagjai ezzel a rögtönzött elutazással, eredeti tervüktől eltérve, tartózkodásukat megrovidították. S könnyű volt kitalálnia ennek az okát is. Azért jöttek haza hamarabb, hogy a lányok tervezett házasságát minél gyorsabban lebonyolíthassák.

Nekem pedig el kell menekülnöm, még mielőtt

ezek megérkeznek — határozta el magában a fiatal ember. — Minden további kérdésem nélkül visszatérek Kairóba.

Gondolatainak ilyen lefoglaltsága mellett alig vette észre, hogy egy hölgy telepedett le melléje a liftnek egyik, homályba fekvő sarkában, de ennek a hölgynek a jelenléte sem adott a gondolatainak más irányt.

Mikor saját magya hat lábnyi magasságból letekintett rá, csak éppen a kalapját látta meg; ő maga nem is ült le, hanem a már elfoglalt másik sarokban állva maradt; a liftkezelő gyerek becsapta az ajtót, megindította a gépezetet s a kocsi csikorogva a magasabb régiókba szállt.

— A lift hirtelen megállott; olyan hirtelenül, hogy Rohonczy, aki erre egyáltalán elkészülve nem volt önkénytelenül, lábujra emelkedett, karjait, mint a repülésre készülő madár, két oldalt kiterjeszté, aztán kecsesen a másik sarokban ülő utashoz lejtett.

Mielőtt az egyensúlyt megtalálta volna, a lift ismét néhány lábat visszaháldott s olyan hirtelen állott meg, mint valami acélrugó, elannyira, hogy társnője előtt térdre borulni volt kénytelen.

Még rosszabbá vált a helyzete azáltal, hogy az egyensúlyt megtartandó, valami támpont után kapott s leültében bájos társnőjének mindkét karjába belefogódzott, még pedig olyan görcsösen, mintha kettő akarta volna törni.

A zavar első pillanatában úgy vette észre, hogy a nagykalap valami csinos fehér arcot árnyal s a nő megmarkolatástól szabadulni igyekeztén, gyenge sikolt hallatott. Ez a sikoltás észre tértette. Felugrott s valami érthetetlen mentegőtölzést mormogott.

— Nincsen semmi veszély, asszonyom — kezdte el megnyugtató hangon — csak éppen hogy két szemlet közt fennakadtunk s várunk koll, amíg...

De megütődve hirtelen elhallgatott, mikor a nő ijedtségét és különös viselkedését észrevette. Még mindig a pad sarkába huzódott, a zsebkendőjét arcára szoritotta míg vállainak ideges rängása arra engedett következtetést, hogy zokogását elfojtani igyekszik.

Meglepetésben s azon érzéstől vezettetve, hogy őt megnyugtassa s bátorítsa, Rohonczy éppen melléje akart ülni, mikor valami nevetésszerű hang hallatszott a zsebkendő mögött.

Rohonczy elpirulva talpra ugrott.

— Bocsásson meg, kérem! — és a nevető hang hirtelenében hízalgóie változott. — Tudom, hogy csunya dolog volt tőlem ez a nevetés, de lássa Rohonczy maga el sem tudja képzelni, milyen furcsa képet nyújtott e percben, amint ugrálva, keringőzve forgóldott, majd előttem térdre ereszkedett; mindenki valami táncoló medvének nézte volna.

— Miss Kingsley — dadogta Rohonczy. — A megismerés első pillanatában a szívverése hirtelen megállott, most meg kalapált, akár a malomkerék. — Azt hiszem, ez csak a maga szelleme, mely leszállt az égből Csak nem lehet valójában saját maga!

— Oh, de biz az! — felelte a lány élénken. — Korábban indultunk, mint ahogy terveztük volt s egyes-nesen Londonba jöttünk. Ma reggel érkezettünk. Es míg a lakásunk rendbe hozatnék, ide szálltunk ebbe a hotelbe.

— Tessék?

— Na persze, apa meg én. Csak nem gondolta, hogy egymagamban jöttem?

— Azt hittem, hogy sehogysem fognak jönni. A tervük, úgy gondoltam, az volt, hogy sokkal tovább maradjanak oda.

Miss Kingsley lesütötte a szemét.

— Hiszen tudja sokszor megeshetik, hogy az



A szív örvényei.

Írta: Bonnieres Róbert. (Folytatás.)

Közülből így beszélt Lea Rogerhez. Amint most elhallgatott, halkán és bágyadtan ismételte „Oltalmazzon!” — aztán mindkét kezével elfödte arcát és keservesen sirt.

Roger megbotránkozása, ezer különféle érzelmétől áthatva leste, Lea szavait; amint ez most befejezte beszédét, reszkető ajkakkal és langoló tekintettel, mialatt erősen karjaiba ölelte a leánykát, így kiáltott:

— Lea, bizalmában ne csalodjék!

Lea zokogva támaszkodott rá, de Roger nem akarta, hogy jogos haragja csillapuljon; nyomban fölkéri Courtarout, felelősségre vonja őt. Gyöngéd módon kiszabadítja magát a leány karjaiból és így suttog:

— Bocsáss, Lea, tudom hogy mit kell tennem; ne tartóztass, meg kell lennie!

— Oh, Röger, ne hagyj most el... ne hamarkodj el semmit... csak szeress, — rebeg Lea, mindkét karját nyaka körül fűzte és csókot nyomva ajkaira...

Mégis csak drága élvezet a tudat, hogy e remek teremtes szereti őt. Roger teljesen átadta magát a pillanat varázsanak és folytonos csókolódzás közt telt el a legközelebbi negyedóra. Es Roger életét adta volna oda Leáért, menni akart, tenni készült, de újból visszartartották és ő oly nagyon szívesen tűrte a marasztalást!

XI.

Roger nem tévedett, mikor a Lea Manche mellett elrobbogott gyorsvonatban Tresmes asszonyt vélte fölismerni; abban a levélben, melyet olvasatlanul dobott a tűzbe, közölte vele, hogy Tourles-be érkezik, ahol néhány napot szándékozik a tábornokné társaságában eltölteni.

„Azt már régen tudja”, írta a többek közt, „hogy Roger nem szereti őt többé és hogy köztük vége mindennek. Ennek folytán elhatározta, hogy a tábornokné meghívásának eleget tesz; senkisé meg sejtenti, hogy valaha viszonya volt vele és meg van győződve, hogy Rogerra nézve a viszontlátás ép oly kevéssé lesz kínos mint reá nézve.”

Utóiratképp kooztatette, hogy Roger hallgatását belegezésnek tekinti; ezzel azt remélte, hogy köznyéből fogja felrázni és lázas nyugtalansággal várta levele eredményét. Mikor éppenséggel nem jött válasz Toursból való elutazása percében táviratilag jelentette be magát Tourlesben és aztán csak arra volt még kíváncsi, hogy Roger mint fogadja majd odajövetelét. Tourlesbe érkezéskor a tábornokné és férje egyforma szívélyességgel fogadta: egyikük sem sejtette hogy Tresmes asszony mily módon ámitotta el és csalta meg őket. A fiatal asszonyka ellenben egészen odaletett, mikor arról írtasült, hogy Roger épp ma reggel utazott el Collionsba és hogy a vonatnak, a melyen utazott épp Le Mancheban kellett az ő vonatával találkozni a.

— Így hát csakugyan Collionsba ment? — kérdi alig hallhatólag.

— Igen, Monachéknál van látogatóban, — felelt a tábornok meglepedéssel — taradozásaitól kedvező eredményt várok. Kegyednek ugyanis tudnia kell, hogy az én édelemben utazott Collionsba.

Tresmes asszony halogatott, de ebéd alatt még egyszer szóba hozta Rogernak Collionsban való látogatását és mikor a tábornok diadalmas mosolylyal beszélt a reá nézve kellemetlen alpretekusra vonatkozó tervéről, Tresmes asszony gunyosan és kételkedve mosolygot mig Gomerre asszony erélyes felháborodással kiáltott:

— De, rokon, ezt — gyöngéd kifejezéssel élve — hozzád nem méltónak tartom; az általában érvényes politikai fogalmak szerint...

A tábornok azonnal közbeszólt:

— Tudom, hogy mit akar mondani, kedves rokon — monda énkén, ön úgy véli, hogy a mikor nekem egy hivatalnokra panaszsom van, nincs szükségem közvetítőre; ez a nézete sok tekintetben helyes. De mivel a báró az illetékes miniszterrel közvetlen baratsagos viszonyban van, ez az ut több sikerrel kecseget és azért tértem erre; a báró lerázza nyakamról az alprefektust és ezért „manus manum lavat” — mondják a latinok és én igazat adok nekik.

— Mindennek dacára helytelennek tartom ezt az eljárást, — makacsodik Gomerre asszony.

— Ön nagyon biztosra látszik az ügyet venni, tábornok ur, — szólt közbe Tresmes asszony tréfás hangon.

— Ugy is veszem, a bárónak fényes összeköttetései vannak.

— Es miféle viszonzószolgálatot kíván azért öntől?

— Semmiféle, — felelt a tábornok hevesen, — a bárónak nincs rá szüksége és egyelőre hálámmal éri be.

— Hm, épp ezt akartam hallani, — felelt a fiatal asszony sokat jelentőleg — és ez a hála önnek esetleg nagyon sokba kerülhet.

— Mennyiben? — kérdi a ház ura egész nyugodtan.

— No csak várjon... Monachék egyáltalában nem oly emberek, akikkel érintkezni lehet.

— Ez tökéletesen a. én nézetem is, — bólintott Gomerre asszony.

— Eh, mit! Ha az ember oly nagyon zárkózott akarna lenni, akár pók módjára hálót fonhatna maga körül, hogy senkit se lásson többé, — szólt a tábornok nevetve, — a báró különben nagyon mulatságos ember szívélyes, udvarias, miudenütt jó hírben áll és leánya bajos...

(Folytatjuk.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen nőm és gyermekeim szerető anyjának szomorú elhalálózása alkalmával akár részvénytilatkozatukkal akár koszorúadományokkal fájdalunkat enyhíthették, fogadják ez uton is leghálásabb köszönetemet

Kőszeg, 1909. május 16.

Maitz József.

243/1908. szám.

Árverési hirdetés.

Közírré teszem, hogy néhai özv. Liebscher Nándorné szül. Grünschnek Paulina hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

- 1.) a kőszegi 661. sz. tjkvben felvett 1234. hrsz. emeletes ház 727. sz. alatt a Király utca 202 □-ól, 1235. hrsz. alatti kert 120 □-ól. 2.) ugyanott 5370. hrsz. szántó Lupidülben 3 hold 472 □-ól, 1909. évi május hó 22-én d. e. 10 órakor kir. közjegyzői irodámban tartandó nyilvános árverésen eladatnak.

Kőszeg, 1909. évi május hó 9-én.

Pffell János, kir. közjegyző.

Vasuti menetrend.

Sopronból — Kőszegre:

Table with 4 columns: Station, Distance (Kilom.), and two columns of departure/arrival times. Stations include Sopron, Harka-Kóphaza, Sopron-Keresztúr, etc.

Kőszegről — Sopronba:

Table with 4 columns: Station, Distance (Kilom.), and two columns of departure/arrival times. Stations include Kőszeg, Kőszeg-igégyóintézet Hst., etc.

A bekerített számok éjjeli időt jelentenek.

Puha vagy kemény

fatuskókat

elfűrészelésre a legmagasabb napi árak szerint vesz.

Müller Ferenc,

fűrész és gyalutelep-tulajdonos. Pámer-utca.

Köszvény.

és csúsz-bántalmakban szenvedőknek készséggel és ingyen szolgál fölvilágosítással és utbaigazítással a gyógyulást illetőleg

Karl Hader

München,

Kurfürstenstrasse 40 a).

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára. Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill. Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill. Keil-féle szalmakalap-festék minden színben. Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Szombathely: Kaiser Lajos.

Advertisement for PETERPAIVAL PAPIRIPAP and OCEAN GGB. Includes text: LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK. KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN.



STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valóli borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Advertisement for Liniment Capsici comp. and Horgony-Pain-Expeller. Includes text: A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller. egy régiójának bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobban fájdalonszüntető szernek bizonyult...